

Λόγος περί ψυχής και σώματος συνταχθείς εις ποίημα υπό Χ"Σοφοκλή Χ"Νικόλα, εκ Συρκανιάς (Κυθραίας)

της Ανδής Πέτσα-Σαββίδου

Στην επετειακή έκδοση για τα 40 χρόνια ζωής του περιοδικού *Ελεύθερη Κυθρέα* (1978-2018), κυκλοφόρησε δωρεάν μαζί με το περιοδικό, επιμελημένη έκδοση των Απάντων του Χατζησοφοκλή Χατζηνικόλα, Ποιητάρη από την Κυθρέα (Ενορία Συρκανιά).

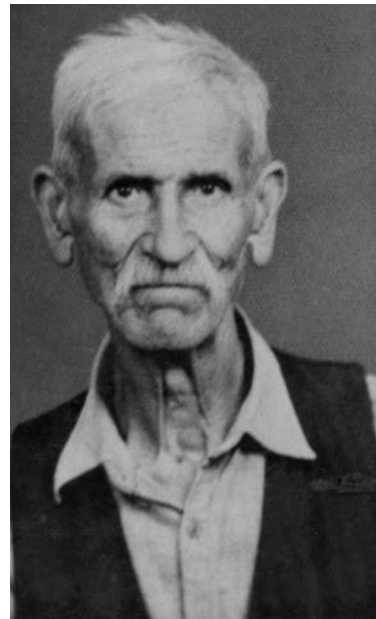
Πρόκειται για έρευνα/μελέτη του δρα Κωνσταντίνου Γ. Γιαγκουλλή, δ.φ. που αφιλοκερδώς παραχώρησε στο Σωματείο για τη συγκεκριμένη επετειακή έκδοση και που αφορά τη ζωή και το έργο του συνδημότη ποιητάρη Σοφοκλή Νικολάου, αργότερα ευρέως γνωστού ως Χατζησοφοκλή Χατζηνικόλα.

Ο Χατζησοφοκλής Χατζηνικόλα γεννήθηκε στην ενορία της Συρκανιάς γύρω στο 1882 και πέθανε το 1968 περίπου. Ο πατέρας του, Χατζηνικόλας, ήταν βοσκός και η μητέρα του Χατζηθέκλα, μάμμη. Παντρεύτηκε τη Μελού (Μελανή) Στυλιανού και απέκτησαν τα εξής παιδιά: Ανάστα, Νίκο, Ανδρέα, Ζωή, Άννα (Γιαννούλλα) και Θέκλα.

Ο ποιητάρης, ως γνωστόν, περιερχόταν τα χωριά και απάγγελλε τα ποιήματά του κατά κανόνα σε χώρους όπου συγκεντρώνονταν οι χωρικοί, καφενεία, πανηγύρια, γιορτές. Η απαγγελία γινόταν με ιδιάζοντα μουσικό τόνο. Η αμοιβή του ποιητάρη ήταν η αγορά της σχετικής φυλλάδας από τους ακροατές.

Ο (Χατζη)σοφοκλής ως ποιητάρης αρεσκόταν περισσότερο, στην ερωτική ποίηση και το *τσιάτσιμα*. Το 1900 εκδίδει τις φυλλάδες «*Ο Σεβτάς των Νέων*» και «*Ο νέος Έρωτας*» και το 1902 το «*Ποίημα της δολοφονίας του ηγουμένου της Ιεράς Μονής Αγίου Ιωάννου του Χρυσσοτόμου*». Συνεργάστηκε κατά καιρούς με τον Σοφοκλή Χριστοφόρου, από τη Χάρτζια με τον οποίο εξέδωσε και δύο φυλλάδες, καθώς και με το Χριστόφορο Θ. Παλαίση με τον οποίο εξέδωσε επίσης δύο φυλλάδες ενώ ο ίδιος υπήρξε και (συν)εκδότης των ως τότε *Απάντων* του Παλαίση.

Όπως ο δρ Γιαγκουλλής αναφέρει στην εισαγωγή της Έκδοσης, δεν κατόρθωσε να εντοπίσει τα κείμενα της φυλλάδας με τίτλο «*Η πυρκαϊά της εκκλησίας*»

της Αγίας Ειρήνης εν τω χωρίω Φαρμακά, Ποίημα υπό Χριστοφόρου Θ. Παλαίση εξ Αυγόρου (της επαρχίας Αμμοχώστου) και Χατζησοφοκλή Χατζηνικόλα εκ Κυθραίας (ενορίας Συργανιάς), 1914, παρά μόνο το εξώφυλλο, ενώ η φυλλάδα του Λόγος περί ψυχής και σώματος, συνταχθείς εις ποίημα υπό Χ' Σοφοκλή Χ' Νικόλα, εκ Συρκανιάς (Κυθραίας), Έκδοσις Τετάρτη, Εν Λευκωσία: Τύποις «Μουσών» Δ. Παναγιωτοπούλου 1940, μου είναι εντελώς άγνωστη, πλην του τίτλου της, φυσικά, που για πρώτη φορά δίνεται στη δημοσιότητα.

Σήμερα, βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να φέρουμε στο φως την άγνωστη φυλλάδα του ποιητάρη συνδημότη μας τον οποίο ο δρ Γιαγκουλλής εκτιμά ως ποιητάρη και ως ιδιότυπο χρήστη της παλαιάς κυπριακής μας διαλέκτου αλλά και ως πολλά και ωραία κομίσαντα στην κυπριακή προφορική ποίηση για να διευκρινίσει στη συνέχεια πως... δεν αποτελεί (το ποίημα **Λόγος περί ψυχής και σώματος**) προσωπική έμπνευση του ποιητάρη, ο οποίος αντλεί από τη λαϊκή δρασκευτική παράδοση, όπως και άλλοι ποιητάρηδες του καιρού του. Εξ όσων έχω υπόψη, παραλλαγές του τραγουδιού αυτού διασώθηκαν τόσο με τη στοματική αλλά και τη χειρόγραφη παράδοση, όσο και με τις φυλλάδες, ως αυτή του Χατζησοφοκλή Χατζηνικόλα.

Ευχαριστίες για τον εντοπισμό της συγκεκριμένης φυλλάδας οφείλω στον κο Γρηγόρη Θεοφανίδη για τις πρώτες πληροφορίες οι οποίες με οδήγησαν στον εγγονό του ποιητάρη Σοφοκλή Χατζησοφοκλέους ο οποίος πρόθυμα παραχώρησε για δημοσίευση, τη φωτογραφία του παιππού του όπως και τη μοναδική φυλλάδα η οποία ανήκει σε μέλος της οικογένειάς του.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣ ΕΙΣ ΠΟΙΗΜΑ

ΥΠΟ

Χ' ΣΟΦΟΚΛΗ Χ' ΝΙΚΟΛΑ

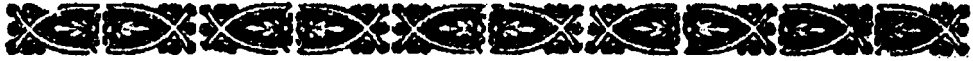
Έκ Συρκανιάς (Κυθρ)

Ε ΚΔΟΣΙΣ ΤΓ

ΕΝ ΛΕ

Ι

ΤΥΠΟΙΣ «ΜΟΥΣΩΝ»

Η ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΩΜΑ

Στήν ἐπικράτειαν τῆς γῆς ὅπου ἐπεριῆλθα,
 "Ὅλους τοὺς εὐχαρίστησα καὶ ἄφησά τους κι' ἦλθα
 Νὰ βάλετε ἀκρόασιν καὶ θὰ σὰς ὀμιλήσω,
 περὶ ψυχῆς καὶ σώματος γιὰ νὰ σὰς ἐξηγήσω.
 Μὲ λόγια ἀντιπαλεύουσιν ὅταν ποχαιρέτουνται,
 καὶ πῶς θὰ ξανανταμωθοῦν πάλιν δὲν συλλογοῦνται.

ΨΥΧΗ

"Ὅταν ἐξῆλθεν ἡ ψυχὴ κ' ἔφυγ' ἀπὸ τὸ Σῶμα,
 γιὰ τόσα χρόνια ἤμouνα λέγει σ' αὐτὸ τὸ πτώμα.

ΣΩΜΑ

Καὶ τί παράπονα ἔχεις γλυκύτετη ψυχὴ μου,
 εἰς ὄλον τὸ διάστημα ποῦ βρίσκεσουν μαζί μου;

ΨΥΧΗ

Πῶς νὰ μὴ παραπονεθῶ ποῦχες τὴν λαιμαργίαν,
 καὶ δι' ἐμένα δὲν εἶχες οὐδὲ καμιάν φροντίδα.
 Ἦγάπας τοὺς καλλωπισμοὺς καὶ ἀρπαγὰς ἐπίσης,
 καὶ δι' ἐμένα τίποτε δὲν εἶχες νὰ δωρήσης.
 Δὲν ἀγαποῦσες τὸ πτωχόν, οὐδὲ τὸν ἐλεοῦσες,
 μόνον τὰ ξένα πράγματα πάντοτε 'πεθυμοῦσες.

— 4 —

Τί πράξιν ἔπραξες καλήν εἰς ὄλην τὴν ζωὴν σου;
καὶ τί ἐφιλοδώρησες σῶμα γιὰ τὴν ψυχὴν σου;

Ποῖον πτωχὸν ἐλέησες στ' ὄνομα τοῦ πατρός μου
καὶ ποῖα δῶρα θὰ βρεθοῦν ἐκεῖ ἐνώπιόν μου;

Μὲ ποῖον θάρρος νὰ σταθῶ ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου,
ποῦ δὲν ἔδωσες ὄβολόν ἀνθρώπου μὲ Ἁγίου;

Μόνον τὴν καταφρόνησιν καὶ τὴν κατεργαρίαν,
ἐσκέπτεσο νυχθημερόν ὄλην τὴν δαιμονίαν.

Ἄφου ἐπλάσθης εἰς τὴν γῆν κ' ἔλαβες ἡλικίαν,
δὲν ἔπραξες οὐδέποτε καμιάν φιλανθρωπίαν.

Ἄπὸ τὴν ἀγαθότητα δὲν ἤξευρες διόλου,
μόνον ἐσυνεργάζεσο ἔργα τοῦ διαβόλου.

Ἴδου μ' ἐπερικύκλωσαν, τὰς πράξεις σου βαστοῦσι,
τ' ἀγγέλου νὰ μὲ πάρουνε οἱ δαίμονες ζητοῦσι.

Στὸν κόσμον τὸν ψεματινὸ αὐτοῦς εἶχες πιστεύσει,
καὶ σ' ἔδωσαν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ βασιλεύσης.

Χωρὶς νὰ τὸ συλλογισθῆς αὐτὸ πῶς δὲν ἀξίζει,
ἐπίγειον βασιλείον ἢ σφαῖρα καὶ γυρίζει.

Εἰς τόσα χρόνια ἤκουσες εἰς πουθενά νὰ γένη
βαθύπλουτος εἴτε πτωχὸς ἀθάνατος νὰ μένη;

Ἄλλὰ ἐσὺ ἐνόμιζες ἀθάνατος νὰ μένης,
ποτέ σου δὲν τὸ ἔλεγες χῶμα πάλιν νὰ γένης.

—5—

Δέν ἤλπιζες γιὰ νὰ ἰδῆς χάρον ἀπέναντί σου,
 γι' αὐτὸ ἔτρεφες τὸ κορμί καὶ ὄχι τὴν ψυχὴν σου.
 Ποῖος τολμᾷ στὸ σπίτι σου τὴν πόρτα νὰ κτυπήσῃ;
 χωρὶς νὰ πάρῃ ἄδειαν καὶ νὰ παρακαλήσῃ;
 Οἰκία ποῦ εὐρίσκεται μὲ φύλακας καὶ δάση,
 ποῖος ἔχει τὴν δύναμιν κοντὰ νὰ πλησιάσῃ;
 Ὅλα αὐτὰ σὲ ἔκαμον σ' αὐτὸν νὰ θεωρήσῃς,
 ὡς ἐπὶ γῆς ἀθάνατον καὶ νὰ μὲ λησμονήσῃς.
 Ἄφοῦ τελείωσες αὐτὰ ὅλα κ' εὐχαριστήθῃς,
 πῶς δι' ἑμένα τὴν ψυχὴν καθόλου δέν θυμήθῃς;
 Τί θὰ εἰπῶ στὸν Κύριον ὅταν μὲ ἐρωτήσῃ,
 καὶ πῶς θὰ ὑπερασπισθῶ εἰς τὴν λαμπρὰν του κρίσι;
 Ἐδῶ ποτὲ μὲ τοὺς πτωχοὺς δέν ἐσυνομιλοῦσες,
 μόνον μὲ τοὺς βαθύπλουτους πάντοτε συνειθοῦσες.
 Ἦσουν πολὺ περίφανος τῆς συναταστροφῆς σου,
 ἔπρεπεν ὅπως τὸ κορμί νάχῃς καὶ τὴν ψυχὴν σου.
 Γιὰ τόσα χρόνια δέν ἦσουν ἄξιος νὰ κερδέσῃς,
 ἀπὸ τὰς δέκα ἐντολὰς μίαν νὰ ἐκτελέσῃς,
 Ἄλλοίμονον ποῦ χάνομαι τελείως αἰώνια,
 καὶ σὺ θὰ μείνῃς ἄλυτον σῶμα καὶ δυσωδία.

ΣΩΜΑ

Δός μου ψυχὴ τὴν ἄδειαν νὰ δοῦν οἱ ὀφθαλμοί μου,
 νὰ φέρω νοῦν καὶ στόχασιν καὶ τὴν ἀναπνοήν μου.

—6—

Νὰ κινηθοῦν τὰ μέλη μου, τὰ χεῖλη νὰ μιλήσουν,
νὰ τοὺς εἰπῶ τὸν πλοῦτόν μου νὰ τὸν διανιμήσουν.
Εἰς μοναστήρια καὶ πτωχοὺς πάντα νὰ βοηθοῦσιν,
νὰ δώσουν μετὰ θάνατον ἴσως μοῦ συγχωροῦσιν.

ΨΥΧΗ

Πόθεν νὰ πάρω ἄδειαν νὰ σοῦ παραχωρήσω,
ὁ Κύριος μὲ προσκαλεῖ γιὰ νὰ τὸν προσκυνήσω·
Τὸ σῶμα σου ἀκίνητον, παντοτεινὸν θὰ μένη,
ὡς ὅτου θάλλθη ἡ μέρα μας ἡ προσδιωρισμένη.
Ποῦ θὰ φωνάξῃ ὁ Κύριος οἱ τάφοι σας ν' ἀνοιξοῦν,
τὰ κόκκαλα μὲ τὲς ψυχὲς πάλιν νὰ ξανασιμῶσιν·
Νὰ σμίξη σῶμα καὶ ψυχὴ καθὼς τοῦ κόσμου τούτου,
καὶ νὰ σταθοῦμεν ἔμπροσθέν Πατέρα καὶ Υἱοῦ Του.
Νὰ κρίνουν ζῶντας καὶ νεκροὺς καθὼς εἶχον προ-
καὶ νὰ σταθοῦν αἰώνια εἰς ὅσα διατάξει. γράψει,
Αὐτὰ θὰ γείνουν βέβαια μὰ δὲν εἰξεύρω πότε,
λέγει ἡ ψυχὴ ἀναχωρῶ καὶ θὰ βρεθοῦμεν τότε.
— Πάγ' ἡ ψυχὴ στὸν οὐρανὸν μὲ τὸν ἀπεσταλμένον,
μένει τὸ σῶμα ἄφωνον καὶ λευκοφορεμένον.
Κλάματα καὶ σκοτώματα καὶ στέφανα μὲ κρίνον,
ἀλλὰ καμψὴν ὠφέλειαν στὸ λείψανον ἐκεῖνον.
Ἐκλαψαν, ἐπικράνθησαν καὶ συγγενεῖς καὶ ξένοι,
μ' ἀδύνατον μὲ τοὺς κλαθμοὺς ὠφέλεια νὰ γένη.

—7—

Είδοποιούν τούς ἱερεῖς ἀμέσως νά προφθάσουν,
νά πάρουσι τὸ λείψανον νά τὸ ἐνταφιάσουν.
Μετακομίζουν τὸν νεκρὸν εἰς μίαν ἐκκλησίαν,
καὶ ἔκαμον τὴν τάξιν τοῦ ὄλοι μὲ προθυμίαν.
Ἐπειτα φέρουν τὸν νεκρὸν ἔμπροσθεν τοῦ μνημείου,
μετὰ συνόδευσιν πολλήν πρὸς δόξαν τοῦ πλουσίου.
Τότε ὁ τάφος τὸν νεκρὸν συχνὰ τὸν ἐρωτοῖσε
τί ἄνθρωπος εὐρίσκετο στὸν κόσμον ὅταν ζοῦσε.

ΤΑΦΟΣ

Εἰς ποίαν θέσιν βρίσκεσουν στὸν κόσμον ὅταν ἦσουν
κ' ὑπάρχει θρηγνός ἄφθονος ἐδῶ εἰς τὴν ταφὴν σου;

ΝΕΚΡΟΣ

Ἦσουν ὡς τριαντάφυλλον εἰς ὅλην τὴν ζωὴν μου,
γι' αὐτὸ ἐσυναθροίσθησαν ὄλοι εἰς τὴν ταφὴν μου.

ΤΑΦΟΣ

Ἦσουν ὡς τριαντάφυλλον ἀνθοῦσες νύκτα μέρα;
τώρα ὅμως τὰ φύλλα σου πετοῦν εἰς τὸν ἀέρα.

ΝΕΚΡΟΣ

Ἄφθ τὸ πνεῦμα ἔφυγε τὰ φύλλα ἐχαθήκαν,
ὄλα μου τὰ αἰσθήματα πλέον ἀφαιρεθήκαν.

ΤΑΦΟΣ

Ἦσουν δένδρον πάνω στὴν γῆ μὲ τ'ἀνθη στολισμένον,
σήμερον ὅμως ἔρχεσαι στὸν ἄδη τυφλωμένον.

—8—

ΝΕΚΡΟΣ

Στόν κόσμον τόν ψεματινόν κανείς νά μή πηγαίνη,
γιτ' ή ψυχή τò σῶμα της στόν θάνατον πικραίνει·

ΤΑΦΟΣ

Ὁ Κύριος ἐπρόσταξε κατὰ τήν ἐντολήν του,
ν' ἀφήνη τò κορμί ἐδῶ νά πέρνη τήν ψυχήν του.

ΝΕΚΡΟΣ

Δέξου το τάφε τò κορμί τò ἀνθοστολισμένον,
Φέρε καί φιλοξένα το ὡς ἦτο μαθημένον.

ΤΑΦΟΣ

Ἐάν ἐφιλοξένησες πάλιν φιλοξενεῖσαι.
ἄν δέν ἔπραξες τί καλόν θά μείνης ὅπως εἶσαι.

ΝΕΚΡΟΣ

Καμιάν φοράν στήν ξενιτειάν ποτέ μου δέν σέ εἶδα,
οὔτε χωριό ποῦ πήγαίνα οὔτε σέ πολιτείαν.

ΤΑΦΟΣ

Ὅπου ἐπεριφέρεσο εὐρίσκομουν κοντά σου,
ὄχι μόνον εἰς τήν ξηράν κι' εἰς βάθη τῆς θαλάσσου.

ΝΕΚΡΟΣ

Δέν ἀγαπῶ τὰ ψέματα ποτέ νά τὰ μιλήσω,
λέγω σου δέν σ' ἐγνώρισα τώρα θά σέ γνωρίσω·

—9—

ΤΑΦΟΣ

Ἐγνώριζές με πρό καιροῦ μάχες μεγάλο λάθος,
δέν ἤκουσες νά λέγουσιν ὅπου ἡ γῆ κι' ὁ τάφος.

ΝΕΚΡΟΣ

Ζητῶ συγχώρησιν λοιπόν γιά τά δικά μου λάθη
σκέπασμε νά προφυλαχθοῦν τά κάλλη καί τά ἄνθη.

ΤΑΦΟΣ

᾽Ω, σῶμα ἀνθρωπίνιστον ἡ ὠραιότητά σου,
εἶναι τροφή τῶν σκωλικῶν ποῦ θάχης συντροφίαν
᾽Ὡσάν τά κάλλη πῶφερες διπλά ἐφέρον ἄλλοι, (σου.
ἀλλ' ὅμως δέν ἐμείνασι μονάχα οἱ κοκκάλοι.

ΝΕΚΡΟΣ

᾽Ω, τάφε φένεσαι σκληρός εἰς τές ἀπάντησές σου,
δέν ἔτρεφα ἐγὼ κορμί νά τρών οἱ σκώληκές σου.

ΤΑΦΟΣ

Ἐγὼ σοῦ τὸ ἀνέθρεψα πάλιν μέ τούς καρπούς μου,
ὅπως τοκίζω πανταχοῦ διὰ τούς σκώληκούς μου.
Ὅπως ἐσεῖς τοκίζετε ἐδῶ τά χρήματά σας,
τοκίζει καί ἡ γῆ καρπούς διὰ τά σώματά σας.

ΝΕΚΡΟΣ

᾽Ὡς ποῦχα πνεῦμα πάνω μου τά μάτια πρὶν νά κλείσω
τάφε ἄς μοῦ τά γύρευες κι' εἶχα νά σέ ξοφλήσω.

-- 10 --

ΤΑΦΟΣ

Ἄκούσατε μέ θησαυροὺς κανεῖς γιά νά γλυτώση,
νά μήν τό φέρει τό κορμί στόν τάφον νά τό δώση;

ΝΕΚΡΟΣ

Δέν ἔχω ποιὰ ἀπάντησιν μέ δίκοιον κανένα,
ὅπως προσδέχεσαι πολλοὺς προσδέξου με κι' ἐμένα,

ΤΑΦΟΣ

Ἄφ' ὅτου γεννοπλάσθηκες στήν γήν τήν στερκομένην
πῶν ἔτοιμη ἢ θέσις σου καί τελοποιημένη.

ΝΕΚΡΟΣ

Χλωμόν γυμνόν τό σῶμα μου στόν Ἄδην κατεβαίνει,
κι' ἀπό τά τόσα πλούτη του οὐδ' ὀβολόν δέν πέρνει.

ΤΑΦΟΣ

Στόν κόσμον ὅσα ἔπραξες σύμφωνα μέ τόν νόμον,
δέν θέλεις ἄλλον τίποτε φθάνουν ἐκεῖνα μόνον.

ΝΕΚΡΟΣ

Σκέπασμε τάφε σκέπασμε νά παύσουν οἱ κλαυθμοί
τους,
καί ἄς προετοιμάζουσιν ὅλοι γιά τήν ψυχήν τους.

ΤΑΦΟΣ

Ἐπάρχει νόμος τοῦ Θεοῦ καθῶς σοῦ ἐπροεῖπα,
ὅσα ἐδῶσαν σιτούς πτωχοὺς ὅλα ἐδῶ τά βρῆκαν.

—11—

ΜΕΚΡΟΣ

Νάχα τήν πρώτη μου πνοή ν' ἀκούετ' ἡ φωνή μου,
νά φώναζα στούς ζωντανούς νά πῶ τή συμβουλή μου.

ΤΑΦΟΣ

Σῶμα μου ἀφαιρέθηκες ποῦ τή γραμμὴ τοῦ κόσμου,
μπορεῖ ἡ φωνή σου ν' ἀκουστῆ μόνον ἐδῶ ἐντός μου.
" Ἄλλος κανεῖς δέν δύναται ν' ἀκούσῃ τή φωνή σου,
ἐκτός ὁ ἐπουράνιος ποῦ πῆρε τήν ψυχὴ σου.
Αὐτός μονάχα δύναται νά σᾶς ἐλευθερώσῃ,
ἀλλὰ κατὰ τὰ ἔργα σας θά σᾶς ἀνταποδώσῃ.
Ἄφινω τὸν ἁμαρτωλὸν κατ' ὄμιλῶ ἐκ νέου,
γιὰ νά σᾶς εἶπω μερικὰ περὶ ψυχῆς δικαίου.

Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

" Ὄταν ἐξῆλθεν ἡ ψυχὴ ἀπὸ ἀθῶον σῶμα,
ὁ Κύριος τὸ εὐλογεῖ κι' Υἱὸς αὐτοῦ ἀκόμα.
Δίδ' ἡ ψυχὴ τοὺς ἀσπασμούς καὶ τὰς εὐχαριστίας,
ὅπου ἐσυνεργάζετο ἀθῶας ἐργασίας.
Μοσχοβολεῖτο μυρωδιές κι' ἀφίνει τὸ στό στῶμα,
σκύπτει καὶ τὸ γλυκοφιλεῖ στὰ χεῖλη καὶ στὸ στόμα.

ΣΩΜΑ

Τὴν τελευταίαν μου φορὰν ὅπου σέ ὑστεροῦμαι,
τί νά σοῦ δώσω; δέν ἔχω ψυχὴ μου καὶ λυποῦμαι.

—12—

ΨΥΧΗ

Ἐδάνεισές με πρό καιροῦ σῶμα εὐσεβεστάτῳ,
καί θά βρεθῶσιν ἔμπροσθεν στόν Κύριον ἀπάντων.

ΣΩΜΑ

Δέν ἐνθυμοῦμαι τίποτε ψυχὴ νά σέ δανείσω,
ἦσουν ἀθώρητη σ' ἐμέ πῶς νά σ' εὐχαριστήσω.

ΨΥΧΗ

Ἦμουν καί θᾶμαι πάντοτε ἀθώρητη στό σῶμα,
ἀλλά ἡ πραξίς αὐτουνοῦ εἶν' ἰδικόν μου δόγμα.
Ἄναχωρῶ λέγ' ἡ ψυχὴ μετὰ πολλῶν Ἀγγέλων,
στήν κρίσιν τοῦ Κυρίου μας νά ἐνωθῶμεν μέλλω.
Καθῶς ἀναγινώσκομεν καί εἶναι προγραμμαμένα,
μέλλ' ἡ ψυχὴ μέ τό κορμί πάλιν νά γείνουν ἕνα.
Πάγ' ἡ ψυχὴ στοὺς οὐραγοὺς μετὰ τιμῆς καί δόξαν,
καί τοῦ ἀθώου σώματος τόν τάφον ἐσυνκόψαν.
Μεταβιβάζουν τόν νεκρόν εἰς τόν ναόν Κυρίου,
μετὰ τήν τάξιν φέρνουν τον ἔμπροσθεν τοῦ μνημείου

ΤΑΦΟΣ

Ζητεῖ ὁ τάφος τοῦ νεκροῦ ἐξήγησιν νά λάβη,
μέ ποῖα δῶρα ἔρχεται νά κατεβῆ στόν Ἄδη.

ΝΕΚΡΟΣ

Φέρω τό σῶμα μου ψυχρόν τόν τάφον νά γεμίση,
καί νά δεχθῆ τοὺς σκώληκας νά τοὺς ζωοτροφήση.

—13—

ΤΑΦΟΣ

Φέρεις τὸ σῶμα σου γυμνὸν στὸν Ἕθην νεκρωμένον
μάθε ὡς τὲς σαράντα σου πῶς εἶσαι φαγωμένον.

ΝΕΚΡΟΣ

Ὡς πῶχει κρέας τὸ κορμὶν οἱ σκώληκες θὰ τρῶσιν,
κι' ὅταν φωνάξῃ ὁ Κύριος πάλιν θὰ ἐνωθῶσιν.

ΤΑΦΟΣ

Τὸ μνήμᾳ σου καλύπτεται ἀπὸ τὴν θεία χάρι,
καὶ θὰ φυτρώσῃ ἄνωθεν διάφορον χορτάρι.

ΝΕΚΡΟΣ

Ὅπως ἐτρώγαμεν ἡμεῖς ἀπὸ τῆς γῆς τὴν πλάσιν,
οὕτω κι' οἱ σκώληκες τῆς γῆς θέλουν κι' αὐτοὶ νὰ
[φᾶσιν.

ΤΑΦΟΣ

Ἔλα καὶ φέρ' τὸ σῶμά σου διὰ νὰ τὸ σκεπάσω,
κι' ἔχω τὴν θείαν ἄδειαν νὰ τὸ ἐγκωμιάσω.
Ἡ τάξις ἐτελείωσε τὸ σῶμα κατεβάζουν,
κι' οἱ ζωντανοὶ τὸ λείψανον μὲ χῶμα τὸ σκεπάζουν.
Μετὰ μικρὸν διάστημα εἰς μίαν τριμηνίαν,
βγαίνουνσιν ἀνθοστόλιστα χορτάρια μ' εὐωδίαν.
Ἐκελαδοῦσαν τὰ πουλιά κάθε πρωὶ καὶ βράδυ,
στά ἄνθη ποὺ ἐφύτρωναν ποὺ τὸν πικρὸν τὸν Ἕθην.
Τὸ σῶμα ἐδιάλυσε μέχρι ὡς τὲς σαράντα,
ἀλλ' ὅμως τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἄλυτον μένει πάντα.

—14—

Ούτε πουλί στον τάφον του πάγει νά κελαδήση,
 ούτε χορτάρι φαίνεται πάνω νά πρασινήση.
 Ἄλλὰ ὁ Παντοδύναμος ὄλους νά ἐλεήση,
 ὄλοι μας ἀμαρτήσαμεν καὶ νά μᾶς συγχωρήση.
 Εὐχομαι καὶ παρακαλῶ τὸν Κύριον Υἱὸν του,
 νά μὴ πάγ' ἀσυγχώρητος κανεὶς ἐνώπιόν Του.
 Ἡ Παναγία ἢ Δέσποινα πάντα νά μᾶς φωτίζη,
 εἰς τὴν καλλίτερην ὁδὸν ὄλους νά μᾶς βαδίζη.
 Ἡ Παναγία κι' ὁ Υἱὸς αὐτοὶ νά εὐλογοῦσι,
 καὶ ὄλοι οἱ χριστιανοὶ παντοῦ νά εὐτυχοῦσι.

Καὶ δι' ἐμέ τὸν ποιητὴν θά μ' ἀγαποῦν ἐλπίζω,
 νά γράφω ὄλον ἠθικὰ ἐκεῖνα ποῦ γνωρίζω.
 Ὅσα μοῦ κατεβοῦν στὸν νοῦν νά τὰ δημοσιεύω,
 γιὰ νά συζοῦμ' ὄλοι μαζί καὶ πλούτη δὲν γυρεύω.
 Τὰ πλούτη τί μὲ ὠφελοῦν ὄσα καὶ ἄν κερδίσω,
 ἔκλεισαν τὰ ματάκια μου αὐτὰ θά μείνουν πίσω.
 Δὲν ἀγαπῶ ποῦ τὸν Θεὸν πλούτη νά μὲ πλουτίσῃ,
 μόνον ποῦ τὸν παράδεισον πίσω νά μὴ μ' ἀφήσῃ.

Ἄν εἶχα τὸ δικαίωμα δυὸ λέξεις νά μιλήσω,
 στὴν κρίσιν τοῦ Κυρίου μας αὐτὸ θά τοῦ ζητήσω.
 Νά μ' ἔχη στὸν Παράδεισον καὶ νά ἐπεριπάτουν,
 νά σύντασσα ποιήματα τοῦ ἀνθοστολισμά του.
 Ἄλλ' ὅμως καὶ τὰ ἔργα μου ὄταν θά τὰ ζυγίσουν,
 ἦ τὰ καλὰ ἢ τὰ κακὰ ποῖα θεὸ νά βαρύσουν.
 Ἐὰν βαρύσουν τὰ καλὰ δὲν θέλει νά τοῦ ποῦμεν,
 καὶ κληρονόμοι τοῦ φωτὸς θεὸ νά καταταχθοῦμεν.

—15—

Ἐάν βαρύσουν τὰ κακὰ μακρὰν θὲ νὰ σταθοῦμεν,
 καὶ κληρονόμοι κύριοι τοῦ σκότους θὰ γενοῦμεν.
 Ἄναλαμβάνω νὰ σᾶς πῶ νὰ θάψουμεν τὰ πάθη,
 ἴσως καὶ τὰ κερδίσωμεν τὰ ὅσα μᾶς ἐγράφη.
 Τὶ νὰ σᾶς πῶ ποῦ δὲν εἶμαι τελείως σπουδασμένος,
 εἶδὲ ὡς πρὸς τὴν ἠθικὴν εἶμαι φανατισμένος.
 Τὸ μόνον μου παράπονον αὐτὸ εἶν' ποῦ λυποῦμαι,
 διότι ἀπὸ Γυμνάσιον κύριοι ὑστεροῦμαι.
 Μόνον τὰ τοῦ Δημοτικοῦ γράμματα εἶχα μάθει,
 καὶ νὰ μὲ συμπαθήσητε ἔάν ὑπάρχουν λάθη.
 Ἐάν ἐσπούδαζα καλὰ διπλᾶ εἶχα νὰ γράψω,
 καὶ νὰ συντάσσω ποίημα στοῦ καθενὸς τὸν τάφον.
 Ἄλλ' ὅσοι εἶναι φιλόθρησκοι τὴν ἠθικὴν γνωρίζουν,
 πάντα τέτοια ποιήματα νὰ τὰ ὑπερασπίζουν.
 Νὰ ζήσουν οἱ φιλόθρησκοι κι' ὅσοι μᾶς ἀγαπῶσι,
 στὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὅλοι ν' ἀξιωθῶσι.
 Ὅσοι ἔχετε εὐχαρίστησιν φυλλάδι' ἀγορᾶστε,
 Νὰ τᾶχεται στὸ σπίτι σας διὰ νὰ μὲ θυμᾶστε.
 Εἰς τὴν καλὴν προαίρεσιν καθεὶς ὅτι πληρώσει,
 ὁ πλάστης εἰς τὴν χάριν του θὰ τὸ ἀνταποδώσῃ.

Γένοιτο !**ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ**